

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ
„ЗА РАВНОПРАВНО ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В
ОБЩЕСТВЕНИЯ ЖИВОТ”
В ОБЩИНА БОРОВАН 2016-2020

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В последните години на преход в българското общество се утвърждава моделът на демократичен плурализъм, защита правата на човека и основните човешки свободи. Община Борован продължава успешно да върви по пътя на общественно-институционално демократизиране, хармонизиране на обществените нагласи с тези на развитите европейски общини.

Стратегията прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Настоящият документ се приема за период до 2020 г.включително. Оперативното изпълнение на общинската стратегия за интегриране на ромите се осъществява от Плана за действие, приет от общинския съвет по ЕДВ.

ПРОБЛЕМИ, ХАРАКТЕРНИ ЗА РОМСКОТО НАСЕЛЕНИЕ
В ОБЩИНА БОРОВАН

Специфични проблеми:

- ✓ **Затруднена адаптация на децата от ромското население в детската градина и началното училище** – което се подкрепя от фактите, че нямат придобити навици относно хигиена, хранене и др.характерни за децата на възраст от 3 до 7 години ;
- ✓ **Незадоволително усвояване на преподавания учебен материал поради недостатъчно владеење на български език** – във всички семейства от ромски произход се общува на ромски език, но децата владеят сравнително добре български език.
- ✓ **Недостиг на учители, познаващи културата на ромските групи** – въпреки това те са подготвени за работа в многоетническа среда;
- ✓ **Ниска степен на грамотност и квалификация на възрастните роми** – малък е броят на лицата придобили степен завършено средно образование, а по-голяма част от тях нямат завършен дори осми клас.
- ✓ **Бедността като фактор за нередовно посещение и прогресиращо увеличаване броя на отпадналите ученици** – данните взети от училищата на територията на общината е видно, че за учебната 2014/2015 г. от училище са отпаднали 7 ученика, а деца от ромски произход, които нередовно посещават учебните занятия са 39. Основна причина за нередовно посещение на учебния процес е бедността, което се подкрепя с данните взети от О”СЗ” – Борован, които доказват следното: към 01.01.2015 г. броят на подпомаганите лица и семейства от ромски произход е 125, към 01.05.2015 г. обект на социално подпомагане са 100 бр. лица и семейства, от които 6 бр. са лица с трайни увреждания;

- ✓ **Висока степен на безработица сред малцинствата в община Борован** – данните взети от Д"БТ" – Бяла Слатина, показват, че в края на м.декември 2015 г. общият брой на безработните лица в района на общината е 781, от тях 158 бр. или 20,2 % са се самоопределили като роми. Равнището на безработицата е 32,5 на сто души икономически активни лица, при 21,9 на сто за района на община Борован;
- ✓ **Ниски доходи на заетите в трудовоправни отношения, поради липса на образование и квалификация** – данните относно работещите по НП"ОСПОЗ", сочат, че 90 на сто от назначените лица се определят като роми и са ниско квалифицирана работна ръка, поради липса на образование;
- ✓ **Липса на насърчаване социално-икономическата интеграция на малцинствата чрез мерки за обучение, заетост и предприемачество в общината.**

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Общи стратегически цели:

- ✓ Преодоляване на специфичните проблеми, които пречат за развитието на малцинствата в общината;
- ✓ Създаване предпоставки за по-успешна социализация на ромите;
- ✓ Културното многообразие в общината, превърнато в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите и създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство между общностите.

Главна стратегическа цел:

Насърчаване процеса на образователна, социална и икономическа интеграция и развитие на малцинствата в община Борован.

Подцели:

- ✓ Създаване и изграждане на Общински Съвет по Етнически и Демографски Въпроси за интеграция на малцинствата в община Борован;
- ✓ Превенция срещу ранното отпадане на ученици и създаване на благоприятна мултикултурна среда в училищата;
- ✓ Повишаване равнището на знания, умения и мотивация сред малцинствените групи относно опазването, подържането и укрепването на собственото здраве;
- ✓ Подобряване на социално-икономическото състояние на малцинствата в общината;
- ✓ Създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и младите хора от ромското население;
- ✓ Създаване на условия за съхраняване и развитие на културната идентичност на малцинствата като част от националната българска култура;
- ✓ Формиране на подходящ социално-политически климат, който да благоприятства реализацията на настоящата стратегия.

ПРИНЦИПИ НА СТРАТЕГИЯТА

- ✓ Ценностите и принципите на демократичното общество и по-специално принципът на равенството и недискриминацията, както и международните стандарти в областта на правата на човека, закрилата на децата и защитата на малцинствата са в основата на настоящата стратегия и на всички произтичащи от нея политики и програми;
- ✓ Съобразяване със съществуващата национална и международна нормативна база;
- ✓ Равнопоставеност при участието на специалисти, занимаващи се с проблеми на етническите малцинства;
- ✓ Експертно ниво на участие;
- ✓ Дискусионност при обсъждане на съществуващите проблеми;
- ✓ Съобразяване с натрупания опит и с положителните практики на нестопанските организации;
- ✓ Активността на самите малцинствени общности- родители, специалисти, ученици, младежи, общественици е от ключово значение за ценностното осмисляне и за осъществяването на интеграционния процес.

Отвореност на стратегията за актуализиране и допълване.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЗАДАЧИ

- ✓ Привличане на финансови средства чрез проекти от *Европейския съюз* и други финансови институции за подобряване качеството на образованието, социално битовия живот на малцинствата в общината чрез създаване на възможности за допълнителна специализирана квалификация;
- ✓ Противодействие срещу проявите на расизъм и дискриминация на обществени места в общината чрез изграждане на комисия;
- ✓ Укрепване капацитета на местните етнически лидери чрез създаване и поддържане на ефективни партньорства на местно, регионално и национално ниво с властите и другите заинтересовани страни и да оказват влияние върху процеса на вземане на решения по въпроси, засягащи интеграцията на малцинствата;
- ✓ Включване на гражданските организации и училищните настоятелства при разработването, провеждането и контрола на програми, свързани с интеграцията на малцинствата.

ОБЩИНСКАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАВНОПРАВНО ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В ОБЩИНАТА, ЩЕ СЕ РЕАЛИЗИРА ВЪЗ ОСНОВА НА ДЕЙНОСТТА НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ПО ЕТНИЧЕСКИ И ДЕМОГРАФСКИ ВЪПРОСИ

Само с изграждането и съответно с разширяване дейността на Общинския Съвет по Етнически и Демографски Въпроси (ОСЕДВ) ще се осъществи идентификацията и интегрирането на ромите.

ОСЕДВ трябва да защити функцията си на авторитетен и представителен орган, с чието съдействие ще се осъществяват *Рамковата конвенция за защита на*

националните малцинства и Рамковата програма за интеграция на ромите в българското общество.

Общи стратегически цели

Стратегическа цел 1:

Превенция срещу ранното отпадане на ученици и създаване на благоприятна мултикултурна среда в училищата.

Анализ

Ниското качество на образованието сред малцинствената общност се дължи на следните условия:

- ✓ Бедността;
- ✓ Ниска степен на грамотност и квалификация на родителите;
- ✓ Липса на действащи програми, които да компенсират недостатъчното владение на български език;
- ✓ Слабо развити услуги за превенция на изоставането и отпадането на децата от училище;
- ✓ Социална изолация на децата, напускащи училище;
- ✓ Финансови и жилищни проблеми в семейството.

Всичко това довежда до лавинообразно нарастване броя на децата от малцинствата, които не посещават училище или отпадат преди да завършат начално образование.

Задачи:

- ✓ Повишаване ефективността на училищната мрежа- обхващане и задържане в училище на всички деца от етнически произход, подлежащи на задължително училищно обучение;
- ✓ Провеждане на преквалификационни курсове на началните учители;
- ✓ Поддържане на постоянен контакт с представители на НПО и откриване на възможности за привличане на вниманието и ангажиране на лидерите.

Дейности:

Образование:

- ✓ Да се организира съвместна работа при предлагане услуги за деца в риск;
- ✓ Да се създаде общинска образователна стратегия и местни програми;
- ✓ Да се създадат програми за обучение и включване на деца от високорискови групи в допълнителни образователни форми;
- ✓ ✓ Да се подпомагат детските заведения и училищата с преобладаващ брой роми деца, да кандидатстват и участват в различни проекти на български и чуждестранни организации;
- ✓ ✓ Да се закупят учебници, помагала и други материали на социално слабите;
- ✓ ✓ Съвместно с БЧК да се подсигури „топъл обяд“ на децата от неравностойно положение, с цел задържане в училище;
- ✓ Да се организират “зелени училища” и екскурзии за учебните заведения с преобладаващ брой деца от малцинствените групи;
- ✓ ✓ Осигуряване транспортирането на социално слаби деца до учебните заведения при необходимост;

Полиция:

- ✓✓ Създаване програми за превенция на насилието над малолетни и непълнолетни, извършването на противообществени прояви;
- ✓ ✓ Съвместна работа с други институции и специалисти при предлагане услуги за деца с противообществени прояви и жертви на насилие;
- ✓ Обмен на информация.

Неправителствени организации:

- ✓ ✓ Разработване на проекти за предлагане на образователни услуги за деца и родители;
- ✓ Разработване и изпълнение на програми за обучение и повишаване квалификацията и преквалификацията на родители и младежи и НПО за връзката между местната власт и обществото.

Стратегическа цел 2:

Повишаване равнището на знания, умения и мотивация сред малцинствата относно опазването, подържането и укрепването на собственото здраве.

Анализ:

Съгласно българското законодателство всички здравноосигурени лица- български граждани, независимо от своето етническо самоопределяне, пол, възраст, социален статус имат право на медицинска помощ, заплащана от Здравноосигурителната каса. Въпреки правото, давано от Закона, се наблюдават и негативни тенденции, свързани със здравословното състояние на малцинствата: висока заболяемост. Сред причините са масовото обедняване, непълноценното хранене, постоянния стрес, нехигиенните жилищни условия, ранните и чести раждания при ромите. Често явление е отказът да се посещава личен лекар поради неплатежоспособност. Много семейства са изправени пред драматичния избор да си купят храна или лекарства.

Задачи:

- ✓ Набиране на информация по проблема за здравеопазването на ромското население;

Дейности:

- ✓ ✓ Повишаване на здравната култура сред малцинствата посредством организирани тематични беседи и лекции;
- ✓ ✓ Провеждане на текущ санитарен и противоепидемиологичен контрол от съответните органи;
- ✓ ✓ Реализиране на превантивни програми “Детско здраве” и “Семейно планиране” чрез семейните лекари и нестопански организации;
- ✓ ✓ Издаване на брошури и листовки от здравните организации и разпространяването им чрез младежите от малцинствата;

Стратегическа цел 3:

Подобряване на социално-икономическото състояние на малцинствените групи в общината.

Анализ:

Липсата на образование и квалификация на малцинствата ги прави неконкурентни на трудовия пазар. Резултатът е нарастващ процент на безработица и огромен контингент от граждани за социално подпомагане. Поради липса на функционираща икономика общината няма собствени ресурси, за да се справи с нужните средства за социално подпомагане, което изостря социалното напрежение сред малцинствата.

През настоящата година по Програмата за временна заетост 90% от работещите са от ромски произход.

На базата на направените анализи се налагат следните по-важни изводи за състоянието и развитието на трудовия пазар в общината:

- ✓ Като трайна тенденция се явява дисбаланса между търсенето и предлагането на работна сила;
- ✓ Оформят се рискови групи на регионалния трудов пазар, които са неравностойни по отношение на останалите субекти, предлагащи работната си сила;
- ✓ Възможностите за успешна трудова реализация на малцинствата на сегашния етап са силно ограничени;
- ✓ Като неравностойни групи на трудовия пазар се оформят:
  - младите необразовани
  - лицата с нисък образователен и квалификационен ценз
  - продължително безработните лица
  - жените над 35 години

Задачи:

- ✓ Разработване на общински стратегии за трудова заетост;
- ✓ Разработване на специализирани програми за рисковите групи на пазара на труда;
- ✓ Разкриване на алтернативни форми на услуги.

Засилване ролята на трудовите посредници, подобряване качеството и разширяване обхвата на предлаганите посреднически и консултански услуги.

Дейности:

- ✓ ✓ Реализиране на проекти с подбрани бенефициенти към регионалната програма за заетост, финансирани от МТСП и други външни източници;
- ✓ ✓ Синхронизиране действията на всички партньори на пазара на труда-работници, работодатели и синдикати при решаване на проблемите на трудовия пазар, касаещи разкриването на нови работни места и ползването на преференции;
- ✓ ✓ Обучение в традиционни занаяти, в предприемачество и в умения за кандидатстване за кредитиране;
- ✓ ✓ Подпомагане реализирането на програми за обучение по семейно планиране и професионално ориентиране на ромските жени.

Стратегическа цел 4:

Създаване на условия за съхраняване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства като част от националната българска култура.

Анализ:

Културната интеграция означава разширяване и задълбочаване на културните връзки между хората, независимо от тяхната етническа принадлежност и културни различия. За да се съхрани и развие културата на малцинствата, е необходимо да се реализира модела на културния плурализъм. Със специализираното и общо законодателство, свързано с културната политика и равнопоставеността на културите на малцинствата, държавата гарантира културния диалог и създава условия за изява на културно многообразие. В любителските художествени колективи на читалищата в общината са включени талантиви представители на малцинствените общности. Активно се работи за откриване на млади таланти и включването им в различни формации и културни инициативи.

Дейности:

- ✓ ✓ Да се съдейства от страна на общината за провеждане на културно-просветни програми и чествания на празниците на ромското население;
- ✓ ✓ Да се съдейства за публикуване в медиите на материали, показващи живота на малцинствените групи, техния бит и култура;
- ✓ ✓ Подпомагане дейността на читалищата в ромските квартали;
- ✓ ✓ Да се съдейства за разработването и реализирането на проекти за културната интеграция на малцинствата;
- ✓ Да се стимулира участието на децата и учениците в пресъздаването на традиции и обичаи с цел изграждане у тях на нравствени и естетически ценности.

ИЗГОТВИЛ: СЕКРЕТАР НА ОБЩИНА БОРОВАН

ЯНА БЕЦИНСКА